

col. 2. verb. pro hoc fallit. lib. 1. Decius in l. 1. col. 3. vers. secundo quando. C. de bon. poss. se secundum tab. Anton. Nicol. in tract. de con. or. glos. concord. 1. a. n. 31. Oz. sc. dec. Pedm. 2. s. n. 1. Menoch. de adipiscen. rem. 4. a. n. 803. ubi probat, hoc casu etiam exceptionem dominij, atque ita impedire possessionem. Et ultra supradictos hanc nostram doctrinam, & limitationem probant Cardin. in c. cum ad sedem, a. fin. ubi Abb. n. 39. Petr. Grass. nu. 12. de restitutione spo. i. Capic. decis. 34. num. 5. Stephan. Aufer. in addit. a. de i. nonem nit. Capell. Tholos. n. 3. Rebuff. ad l. Gal. i. tract. de licet excent. art. 9. glos. s. nu. 10. cum seqq. & art. 10. gl. 1. n. 8. Maran. de or. a. judic. 6. p. tit. de app. n. 299. Duen. regul. 50. n. fin. Ma. fila in d. unica, n. 2. & 7. de quo etiam lae Christophor. de Paz. tr. de te. nuc. c. 12. a. n. 3. i. cum seqq. late etiam profequitur hanc doctrinam, & limitationem post C. de Contar. & Alios Scac. de app. q. 17. limit. 6. m. mb. 8. p. r. totum. ubi ejus varia reddidit exempla omnino videnda, & Paz etiam modo citato loco.

118 Sed pro coromide hujus capituli illud annectere libet, valde utile circa illa remedia possessorum summariorum, quorum ad principium meminimus ex officio, iudicis inductum, juxta l. aquisitissimum, ff. de usuf. ut. que sunt preparatoria ad possessionem ordinariam, queque (ut diximus) durant solum usquequo lata se sententia in ipso possessorio ordinario, ut scribit Neviz 119 consil. 30. n. 7. Beneint. conc. 79. n. 4. tanquam preparatorium, ex l. liberis §. ult. ff. de liberali causa: & revocatur nunc in dubium quid si lata sententia super possessorio ordinario contra eum, pro quo in summariissimo fuit pronuntiatum, & interloquuntur; fuerit appellatum, aut supplicatum, an ei adhuc proderit ea interlocutio, & an adhuc durare dicatur appellatio, aut supplicatio pendente a possessorio ordinario; in quo respondeo, quod cum hujusmodi interlocutoria dumtaxat durat, usquequo lata sit definitiva in possessorio ordinario, Doctoribus citatis, non obstante appellatione pariter exequi debet (ut hactenus dictum est) sequitur ut illa prior interlocutoria finem tunc habeat, quando definitiva effectum fortitur, ut optime & eleganter consideravit Menoch. de retinon. poss. rem. ult. num. 50. & 60. & sic exequenda erit sententia definitiva lata in ordinario possessorio, nec interlocutoria impedimento esse debet, nec potest privilegium diffinitiva huic auferre.

220 Et obiter advertit, quod (sicut superius dictum est) possessio datur heredi instituto, vigore l. fin. C. de edicto divi Andr. non obstante appellatione favore testatoris, multo magis deneganda est ipsa appellatio a sententia seu pronuntiatione de aperiendo testamentum, ut probat text. in l. fin. ff. de app. recip. & in l. quisquis. 6. & ibi B. Bal. Salic. & Paul. de C. l. quorum, app. non recip. quem legem Gratianus posuit in c. ult. vers. si quis etiam ausus fuerit 2. q. 6. Innoc. in c. Pastoral. n. 3. vers. ad hoc ita de off. deleg. Archidiacon. in d. c. fin. 16. 2. q. 6. Specul. rit. de app. §. in quibus, n. 10. vers. 8. l. b. 2. Maran. in Spe. ul. p. 6. act. 2. princ. in verbo & quandoque appellatur limit. 19. n. 222. fol. 505. Rebuff. tract. de app. glos. univ. art. 9. n. 10. tom. 3. Menoch. tract. de adipisc. poss. rem. 4. n. 7. fol. 23. Et est ratio, quia apertura testamenti celeritatem requirit, ex d. l. fin.

121 Et iterum a decreto sive iudicis mandato executivo relaxatio de evacuando, v. l. ut dicitur de tractado appellationis ei def. rri, quia caret suspensivo, tenent citandi DD. eo quod sit causa summaria & privilegiata celeritatem desiderans. Gramaticus de 58. n. 5. & seqq. C. de Contar. in l. unica, n. 4. C. si de mom. poss. Alex. in l. 1. n. 52. ubi Ill. n. 45. ver. quarto a de ff. soluto matris & post eundem Contar. q. 20. n. 2. vers. contrarium & n. 3. & Bald. in eadem l. unica n. 1. dixit Scac. de app. q. 17. limit. 6. mem. 2. n. 6 & idem lib. 1. causa, civ. lib. 1. causa, giv. & crim. c. a. n. 53. cum seqq. laurus Marchesa tr. de

com. 1. p. c. 20. per totum in secunda impressio. fol. 217. qui n. 2. advertit quod licet aliqui ex iis DD. loquantur de sabro prope domum scholaris seu Doctoris mallicante, tamen ipse cum Gramatico idem firmat in inquilino, & conductore, de quo latius per eum erit videndum ibi.

CAPUT XIII.

A sententia lata a iudice, ut bono viro arbitrante, vel arbitro juris, vel in iis, que judicavimus arbitrio regulato, vel etiam libero, relinquuntur seu etiam conscientie, potestati, ejusque mero officio; appellationi interpositae non deferens vim an faciat; ubi etiam quid ab actibus, & sententiis negativis.

SUMMARIUM.

- 1 Reductio sententia lata a iudice, ut bono viro appellationi non esse deferendum qui tenent.
- 2 Sententia reductio licet admittat appellationem, an nihilominus ea pendente sit exequenda.
- 3 Reductio sententiam admittit appellationem suspensivam, cui cum Baldo suscipiunt.
- 4 Covariuvias perplexus & varius redditur, in resolutione hujus articuli.
- 5 Baldi distinctio refertur.
- 6 Reductio iudice confirmante arbitramentum non licet appellari, secus ab eo illud infirmante, qui tenuerint, recensentur.
- 7 Appellationem esse licitam a iudice adito per viam reductio, ut bono viro, ut magis communis & equior opinio resolvitur. Que procedit sive ipse iudex moderetur sive confirmet, vel infirmet arbitramentum, ibid.
- 8 Et hoc opinio maxime procedit si sententia feratur ad favorem eius qui petit reductio.
- 9 Reductio sententia an admittat appellationem juxta Regio, remissive.
- 10 Laudi executio non est facienda pendente reductio ad iudicem ut bonum virum, ut verior opinio resolvitur, quot sint in hoc articulo.
- 11 Jure Regio hoc opinio innovata est.
- 12 Laudi executio fit, si sit inter partes conventum. Vel si sit ab aliquo statuto sic inductum, ibid. Et de aliis limitationibus, remissive.
- 13 Reductio arbitramenti si petatur post illius arbitramenti executionem, illam non revocatur, nec impedit.
- 14 Ab arbitratoribus & eorum arbitramentum non licet regulariter appellare, sed reductio peti ad arbitrium boni viri.
- 16 Reductio ad arbitrium boni viri intra decem dies debet peti jure regio.
- 17 Reductio an etiam jure communi debet peti intra decem dies.
- 18 Reductio coram quo iudice sit petenda, & de variis opinionibus, remissive.
- 19 Reductio debet peti intra decem dies etiam jure canonico.
- 20 Arbitri sententia an sit exequenda non obstante appellatione, & seqq.
- 21 Arbitri sententia quando omologatur tacite vel expresse.
- 22 Ab actu quem quis approbavit, non potest appellari.
- 23 Appellari quando ab arbitri sententia, qui pro materia videndi.
- 24 Arbitri sententia etiam pacto nudo facto compromissa jure canonico recipit appellationem, & de ratione.

Ab

- 24 Ab arbitris juris electis scilicet super recusatione, aut incompetencia inter iudices Eccles. appell. an liceat.
- 26 Arbitri juris habent jurisdictionem a lege, & coram illis coguntur partes litigare, sicut coram iudice.
- 27 Arbitri juris habent a lege jurisdictionem tertiam speciem aequiparatum delegato. Arbitris juris licet appellare, quemadmodum & ab aliis iudicibus, ibid.
- 28 A iudice habente arbitrium a lege, homine seu statuto appellari licet, qui tenent.
- 29 A iudice cujus arbitrio aliquid committitur sive in civilibus, sive in criminalibus, qui tenent.
- 30 Iudex in arbitrariis argui non potest, quia tunc Deum iudicem rei hujus cognitorem habet.
- 31 A iudice cujus arbitrio aliquid relinquitur, non licet appellari in parvis & levibus, secus in gravibus, in quibus enormiter lesus est.
- 32 In arbitrariis super re magna quemadmodum enormiter lesus iudicetur.
- 33 A iudice habente liberum arbitrium, seu absolutum a lege, seu statuto, vel homine, non licet appellari.
- 34 Liberum arbitrium ex quibus verbis, & clausulis datum iudici intelligatur, remissive.
- 35 Clausule & verba, quibus arbitrium regulam seu boni viri, iudici datum sit remissive.
- 36 A iudice cujus conscientia aliquid terminandum, seu faciendum committitur appell. emissa non deservit.
- 37 Conscientia ubi sit onerata iudice sive jure, sive forma commissionis prescripti, appellatio nec suspendi, nec impedit executionem.
- 38 A iudice cujus conscientia aliquid committitur, appell. est prohibita quoad suspensivum effectum dumtaxat.
- 39 Conscientia solus Deus superior est, & ideo ad alium ut inferiorem appellari non debet.
- 40 & 47 Conscientia iudicis ubi non est onerata simpliciter, sed aliquid simul sit appositum respiciens justitiam, appellatio non est prohibita.
- 41 Appellari non potest ab aliquo, cujus conscientia aliquid declarandi committitur, quando declaratione juramento firmavit, quod procedat non in iudicio.
- 42 Dico alicujus ubi sit standum ex quacumque dispositione, intelligitur jurato, non aliter.
- 43 Dico alicujus promittens stare, intelligitur jurato, non aliter.
- 44 Citare non debet aliquem iudex, cujus conscientia alicuius iudicandum est commissum.
- 45 De materia quando aliquid conscientia alicujus committitur, remissive.
- 46 & 47. Conscientia cui aliquid terminandum committitur, debet esse cum iudicio discretionis.
- 48 Potestati iudicis quando aliquid relinquitur, id non subjicitur iudicis necessitati.
- 49 A iudice cujus facultati & potestati aliquid faciendum relinquitur non licet appellari.
- 50 Iudex si ex statuto potest aliquem carceratum sub fidejussoribus relaxare, si non fecerit, non appellatur, Declara ut ibi.
- 51 A iudice facultatem dispensandi habente, & id negante, non licet appellare.
- 52 Delegatus meram habet facultatem revocandi jurisdictionem delegatam.
- 53 Appellatio non admittitur ab avocatione jurisdictionis facta per delegatum superiorem.
- 54 Quod procedit sive avocatio fiat sine causa, aut cum ea, aut cum levi, quia non licet appellari.
- 55 A iudice denegante id quod facere potest ex suo mero officio appellari non valet.
- 56 A iudice non suprente de facto cum potest, nec ledit, nec licet appellare.
- 57 Officio iudicis mercenario quod potest exercere motu proprio, quando aliquid committitur, ab illud negante non appellatur.

- 58 Secus de officio iudicis nobili, quod deservit actioni propositae & de utriusque exemplis.
- 59 Appellari non potest a iudice suum officium non interponente, quando pars interponendam non petit.
- 60 Procuratorem inhabile si iudex non repellat, licet possit ex officio non licet appell. per parte id non petentem.
- 61 Ab injusta denegatione officii implorari licet appell.
- 62 A iudice negante id cuius facultati relinquitur, non appellatur secus quando concedit, se ex eo pars lœdatur, quia tunc appellatur.
- 63 Iudex cujus facultati & voluntati aliquid committitur sicut cogi non potest per superiorem, ita nec appellatur ab illo.
- 64 A iudice faciente quod facere, precise cogi & compelli poterit, non appellatur.
- 65 A iudice obtemperante literas requisitorias, & permittente executionem, cum illis obtemperare teneatur, non appellatur.
- 66 A iudice nolente adimplere iustas requisitorias, cum possit per superiorem compelli, potest appellari.
- 67 Ab ordinario recusante sine causa institutione presentatum, vel confirmare electum, appellari licet, vel etiam superiorem adire per viam recursus.
- 68 Ab ordinario negante licentiam iustam Reктору, vel alteri beneficiato, licita est appellatio.
- 69 A iudice carditate in ministrando justitiam, vel illam negante licet appellare.
- 70 Tarditas & negligentia iudicis in ministrando justitiam arguitur ex trina monitione.
- 71 Iudex negligens, a quo appellatum est non potest revocando gravamen reassumere jurisdictionem.
- 72 Ob negligentiam, & tarditatem iudicis superior adire potest per viam querela.
- 73 Concil. Trid. sess. 24. de reform. c. 20. explanatur in illis verbis, nisi Episcopus, prius requisito, eoque negligente procedat, &c.
- 74 Error dicentis appellari non posse ab actibus & sententiis negativis damnatur, & coram falsa fundamenta.
- 75 Attentatum non adest, ergo non adest violentia recursus, non est bonum argumentum.
- 76 Delatio negata iuste appellationi sufficit ad recursum regium postulandum, cum sit pars & principium violentie, ex qua animi deliberatio ad illam inferendam detegitur.
- 77 Ab actis & sententiis negativis sive definitivis, sive interlocutoriis appellationi deferendum, si sit legitima, ubi plura exempla recensentur.
- 78 Appellationi ab actu negativo si iudex deferre non teneretur, licite possit ulteriora procedere, cum retinent jurisdictionem.
- 79 Appellari ubi non licet, iudex licite potest ad ulteriora procedere appellatione non obstante.
- 80 Argumentum validum est, appellatio non suspendit, ergo iudex procedens non attentat. Sicut & converso, ibidem.
- 81 Iudex deferens appell. minime deferenda, abdicat a se omnem jurisdictionem, & ultra valde nequit procedere.
- 82 Sententia negativa trahit secum executionem a jure, nec iudice cum jus hoc illi privilegium attribuat, quando legitima stat appellatio.
- 83 Sententia etiam secum executionem trahentis effectum suspendit appellatio legitima.
- 84 Iudex non deferens appellationi legitime virtute regii decreti, aut alias in proxima est causa attentandi, & vim inferendi.
- 85 Iudex si a denegante admittendam meam probationem vel instrumenta non admittitur appell. virtute decreti Regii, poterit ad sententiam diffinitivam procedere.
- 86 Ab actis & sententiis negativis appellat. legitime, si vim adeste declaratur, & potius videretur auxilium violentis prestare.
- 87 Redduntur exempla, & supra.